

N:o 65.

Uppläst och godkänd hos Första Kammarén den 23 Maj 1877.
 — — — — Andra Kammarén den 24 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts
 nådiga proposition angående försäljning af de provincial-
 läkaren i Ölands Södra mot på lön anslagna bohemman.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 58 och Memorial N:o 71.)

S. A. K.

Enligt hvad uti en den 26 sistlidne Januari till Riksdagen aflåten nådig proposition meddelats, hade, sedan Rikets Ständer beviljat anslag för anställande af en provincialläkare på Öland, samt Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 13 Augusti 1810 meddelat föreskrift om berörda tjensts tillsättande, åt provincialläkaren såsom bohemman upplåtits kronohemmanen $\frac{1}{8}$ mantal Alby N:o 2 i Hulterstads socken, $\frac{3}{8}$ mantal Öfvetorp N:o 3 och $\frac{5}{32}$ mantal Törnboten N:o 2, båda i Algutsrums socken, samt $\frac{7}{16}$ mantal Gårdstorp N:o 1 i Södra Möckleby socken, eller tillsammans $1\frac{3}{32}$ förmedladt mantal, allt inom Ölands Södra mot; hvarefter genom Kongl. brefvet den 9 November 1849, hvad beträffade de åt bemålde provincialläkare upplåtna bohemman, förklarats, att, ehuru boställen för sådane tjenstemän i allmänhet icke vore anslagna, Kongl. Maj:t likväl ville

vid hvad rörande nämnda hemmans disposition funnes stadgadt låta tills vidare bero. Öland hade dittills utgjort ett enda provincialläkaredistrikt, med station för läkaren i Torsslunda socken inom Södra motet. Efter det anslag blifvit beviljadt för en särskild läkare inom öns Norra mot med station i Borgholm, hade de ofvan nämnda bohemmanen innehafts af läkaren inom Södra motet; men som intet af dem varit försedt med sådana åbyggnader, att det kunnat af läkaren bebos, hade de varit för hans räkning utarrenderade.

Sedan provincialläkaren inom sist nämnda distrikt Carl Cronstrand den 31 December 1872 aflidit och ny provincialläkare blifvit efter honom utnämnd, med skyldighet att vara underkastad den förändrade reglering, som kunde varda beslutad i afseende å de till tjensten hörande boställsförmåner, hade Sundhetskollegium i underdånig skrifvelse den 30 Juni 1873 hos Eders Kongl. Maj:t till förnyad pröfning annålt den redan år 1861 väckta frågan om ifrågavarande hemmans försäljning. Hvad der vid först angick frågan, huru vida provincialläkaren borde för framtiden af staten förses med boställe eller icke, hade kollegium anfört, att, enär provincialläkaretjenstens innehafvare borde vara stationerad å landsbygden inom Ölands Södra mot, samma tjänst syntes kollegium böra för framtiden bibehållas vid förmånen af boställe, helst denna förmån under mer än ett halft sekel varit detta provincialläkaredistrikt förunnad. Vidare hade kollegium, beträffande den form, hvarunder provincialläkaren för framtiden borde få åtnjuta boställsförmån, hemställt att han, i stället för att uppbära arrendeinkomsten af de nuvarande bohemmanen, hellre borde förses med ett lämpligt fast boställe af så stort omfång, att der kunde födas två kor och ett par hästar och skördas de för ett mindre hushåll nödiga rotfrukter och trädgårdsalster, samt beläget på den plats inom Södra motet, der läkarens stationerande kunde, med afseende på behovet för den allmänna helso- och sjukvården, finnas vara mest tjenligt. För anskaffande af sådant boställe borde medel beredas genom försäljning af de nuvarande bohemmanen, hvilka voro taxerade till ett sammanräknadt belopp af 20,500 kronor. Af det öfverskott, som kunde å köpesumman uppkomma, borde 2,000 eller högst 3,000 kronor öfverlemnas till en eller flera af distriktets kommuner mot skyldighet att för framtiden ansvara för vidmakthållande af boställets hus och hägnader.

I anledning af hvad sålunda och i öfrigt i detta ärende förekommit, och då i detta läkaredistrikt, som bildades innan det föreskrefs såsom vilkor för beviljandet af anslag till nya provincialläkaretjenster, att invå-

narne inom distrikten skulle sjelfva anskaffa och underhålla bostad åt läkaren, staten sedan längre tid tillbaka försett läkaren med boställe, men upplyst vore, att de bohemman, som dertill anslagits, icke uppfylde det med dem afsedda ändamål, och att det för handen varande behovet af fast bostad åt läkaren icke kunde, i följd af den inom distriktet rådande brist på tillräckligt rymliga och för ändamålet tjenliga bostäder, afhjelpas genom höjande af läkarens kontanta aflöning, har Eders Kongl. Maj:t i nåder föreslagit Riksdagen att medgifva, att, för beredande af medel till inköp af lämplig bostad för provincialläkaren i Ölands Södra mot, de honom på lön anslagna bohemman, $\frac{1}{8}$ mantal Alby N:o 2 i Hulterstads socken, $\frac{3}{8}$ mantal Öfvetorp N:o 3 och $\frac{5}{32}$ mantal Törnbotten N:o 2, båda i Algutsrums socken, samt $\frac{7}{16}$ mantal Gårdstorp N:o 1 i södra Möckleby socken, måtte på offentlig auktion försäljas, dock under förbehåll att köpeanbudet, antingen å hvarje hemmansdel för sig eller å samtliga tillhopa, minst uppginge till hemmanens nuvarande taxeringsvärden; samt att af det öfverskott, som kunde uppkomma å köpeskillingen, tre tusen kronor måtte öfverlemnas till en eller flera bland kommunerna inom distriktet, emot förbindelse att för framtiden ansvara för vidmakthållande af boställets hus och hägnader, hvarefter återstoden borde till statsverket ingå.

Riksdagen har denna nådiga proposition till behandling förehaft och dervid visserligen funnit den omständigheten, att från äldre tider förberörda bohemman varit åt provincialläkaren uti ifrågavarande distrikt upplåttna, böra föranleda dertill, att invånarne i distriktet icke må, på sätt under de sista 20 åren vid bildande af provincialläkaretjenster egt rum, tillförbindas att utan bidrag af statsmedel anskaffa och underhålla bostad åt läkaren, men å andra sidan synes giltig anledning ej förefinnas, hvarför staten allt framgent skulle undantagsvis för detta distrikt ensam vidkännas kostnaderna för läkarens bostad, hvarförutom det ej bör lemnas utan allt afseende, att bemålde invånare nu skulle tillskyndas en ej oväsentlig fördel derigenom, att de kunde för bostad åt läkaren välja den trakt, som, med hänseende till för handen varande förhållanden, funnes dertill mest lämplig, och Riksdagen har därför ansett den fordran ej obillig, att de skulle för vinnaude af denna fördel vidkännas någon uppoffring. Vid sådant förhållande, och då i allt fall statsverkets utgift för ändamålet syntes böra till något visst belopp begränsas, har Riksdagen, som medgifvit, att ifrågavarande bohemman må, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, å auktion försäljas, för sin del beslutit, att utaf den för samma

bohemman inflytande köpeskilling, hvilken i öfrigt bör till statsverket redovisas, ett belopp af femton tusen kronor skall till invånarne i förberörda provincialläkaredistrikt öfverlemnas, under vilkor att distriktet åt provincialläkaren anskaffar' och för framtiden underhåller lämplig bostad.

Med underdånig anmälan härom framhårdar Riksdagen etc.

Stockholm den 24 Maj 1877.

N:o 66.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 23 Maj 1877.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående utbyte af jord för utvidgning af mötesplatsen Malmen i Östergötlands län.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 69).

S. A. K.

Enligt hvad af en den 9 sistlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig proposition inhemtats, hade cheferne för Första och Andra Lifgrenadierregementena uti ett af Generalbefälhafvaren i andra militärdistriktet med förord öfverlemnadt underdånigt memorial af den 7 November 1874, under anhållan att en vid rågångsförrättningar under åren 1865 och 1874 föreslagen minskning af regementenas mötesplats Malmen i Kärna